

Absztrakt

V. VÁLLALKOZÁSKUTATÁSI KONFERENCIA

Név: Dr. Budai Eleonóra
Intézmény: PTE - KTK
Email: budai.eleonora@ktk.pte.hu

Név: Baracsi Áron Lajos
Intézmény: BGE – PSZK (Hallgató)
Email: baracsi.aron@gmail.com

Név: Dr. Denich Ervin
Intézmény: BGE PSZK
Email: denich.ervin@uni-bge.hu

Az előadás címe:

A számviteli beszámoló minőségének, megfelelőségének vizsgálata, valamint számviteli reziliencia a magyar családi vállalkozások körében

A kutatás célja és kérdései:

A 2000. évi C. törvény a számvitelről kimondja, hogy a hatálya alá tartozó vállalkozások kötelezettsége az üzleti évről a számviteli beszámoló összeállítása. A számviteli beszámoló egy több dimenziós döntési térben jön létre, szakmai és vezetői döntések szinergiájának eredményeképpen. Nincs ez másképp azon, jellemzően mikro-, kis- és középvállalkozások életében sem, amelyek gyakorta generációkon átívelően családi tulajdonban vannak, ezáltal sajátos irányítással és tervezéssel rendelkeznek. Célunk 175 magyar családi vállalkozás adatait tartalmazó panel számviteli beszámolóinak több dimenziós, minőségi, megfelelőségi és számviteli reziliencia szempontú vizsgálata a 2017-2023 közötti időszakban. Vizsgálatunk során a tőzsdén nem jegyzett, jellemzően egyszerűsített éves beszámolót készítő vállalkozásokra fókuszáltunk. Korábbi témában végzett – és részben a korábbi I-III. konferenciákon bemutatott kutatási eredményeink – összehasonlításra is lehetőséget biztosítanak más panelek vizsgálati eredményeivel.

Elméleti háttér:

A nyilvánosságra hozott és közzétett számviteli beszámolók minőségére vonatkozóan nincs jelenleg egységes, mindenki által elfogadott definíció, a nemzetközi szakirodalom azonban széles körben vizsgálja a témát. A KKV-k körében folytatott, számviteli beszámoló minőségét vizsgáló kutatások elemzése alapján (Budai et al., 2021) többdimenziós kép bontakozik ki. A hazai kutatások elterjedését korlátozó tényezőként azonosítható, hogy a legtöbb számviteli minőséget mérő metrikus modell nem alkalmazható a hazai számviteli környezetben (Denich, 2022), ez alapján az alkalmazható modellek közül a Kothari modellt (Kothari et al, 2005) alkalmazzuk a KKV-k beszámolóinak vizsgálatához. A számviteli beszámoló megfelelősége tényszerűen vizsgálja a jogi szabályozással való összhangot, míg a reziliencia e tekintetben a szabályváltozások követését képezi le.

Módszertan:

A kutatás metrikus és nominális mérési skálákon alapuló változókat alkalmaz, amely az empirikus vizsgálatok eljárásait, próbáit meghatározzák. A változók eltéréseinek, összefüggéseinek és általános adatfeltáró jellegű vizsgálata az SPSS és Excel program használatával történt.

Eredmények:

A kutatás a magyar székhellyel működő KKV-k számviteli beszámolóinak minőségét és számviteli rezilienciáját vizsgálja fel családi vállalkozások körében, több ágazatból vett minta alapján. Az alkalmazott empirikus elemzések eredményei alapján megállapítható, hogy a tisztán családi vállalkozásokat tartalmazó panel eredményei eltérést mutatnak a korábban vizsgált panelek eredményeitől. A könyvvizsgálat minőségemelő hatása azonban e panelben is tetten érhető. A kapott eredmények hasznos információt képesek nyújtani a döntéshozók számára, a családi vállalkozások beszámoló adatainak minőségéről, megbízhatóságáról és a vállalkozások egy-egy krízis helyzetre adott reakcióiról, ami hozzájárul a családi vállalkozások gazdasági szerepének, pénzügyi és számviteli sajátosságainak, valamint ezen tényezők hatásainak és kölcsönhatásainak jellemzéséhez.

Kérjük, három mondatban mutassa be tudományos közegen kívüli szakemberek számára érthető módon, miért fontos a kutatás és mi az eredmények gyakorlati következménye, relevanciája:

A vállalkozások üzleti évről készített számviteli beszámolója az egyetlen, évente nyilvánosságra kerülő adathalmaz, amely a vállalkozások vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmi helyzetét tükrözi, és amelyre a döntéshozók támaszkodni tudnak. Ezen beszámolókat vizsgáltuk minőségi, megfelelőségi és változásra való reagálás (reziliencia) szempontjából magyar családi vállalkozások körében. A vizsgált vállalkozások közétett beszámolóinak döntő többsége könyvvizsgálat által nem ellenőrzött, így a benne foglalt adatok minőségére szakmai rálátással e kutatás lebonyolításáig nem rendelkeztek a döntéshozók.

Releváns irodalom, ill. hivatkozásjegyzék:

Budai, E., Denich, E., Hajdu D. (2021): Financial Reporting Quality at SME-s – A Teoretical approach. *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*, Vol. 23 No. 1 pp. 109-121

Denich, E. (2022): A számviteli beszámolók minőségének elméleti aspektusai, vizsgálati modelljei és ezek adaptálási lehetőségei a magyar mikro-, kis és középvállalkozások számviteli beszámolóira. Doktori értekezés. Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, Gazdálkodástani Doktori Iskola.

Kothari, S. P., Leone, A. J., Wasley, C. E. (2005): Performance Matched Discretionary Accrual Measures. *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 39., No. 1., pp. 163-197.
<https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2004.11.002>